

3837801 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : บริหารสาธารณสุข ; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ : การดำเนินงาน/อาสาสมัครสาธารณสุข/สาธารณสุขมูลฐาน/เขตเมือง

นภาพร เจริญวงศ์มิตร : การดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุข
ในเขตเมืองนครสวรรค์ (THE IMPLEMENTATION OF HEALTH VOLUNTEERS IN URBAN
PRIMARY HEALTH CARE IN NAKHONSAWAN PROVINCE). คณะกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ : ปิยธิดา ศรีเดช ส.ค. ภูษิตา อินทรประสงค์ พบ.ค., วงเดือน ปั่นดี ส.ค. 102 หน้า.
ISBN 974-664-267-7

อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในเขตเมืองนครสวรรค์ ปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐาน
มาเป็นเวลานานกว่า 20 ปี ยังไม่มีการประเมินการดำเนินงานของ อสม.ในเขตเมืองมาก่อน ซึ่งการ
วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบอรรถาธิบาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของ
อสม.ในเขตเมือง และหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ความรู้ ทักษะ การสนับสนุน
ทรัพยากรบริหารกับการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานในเขตเมืองของ อสม. กลุ่มตัวอย่างคือ อสม.
ที่ปฏิบัติงานในเขตเมือง 15 ชุมชน จำนวน 150 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ในช่วง
ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2542-31 มกราคม 2543

ผลการศึกษาพบว่า อสม.ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 64.7 อายุระหว่าง 40-49 ปี
ร้อยละ 34 สถานภาพสมรส ร้อยละ 78 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 66 ประกอบ
อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 49.3 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 2,000 บาท ร้อยละ 41.3 ระยะเวลาใน
การเป็น อสม. ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 57.3 ส่วนใหญ่เข้ามาเป็น อสม. โดยสมัครใจเข้ามาร้อยละ 63.3
ความรู้ของ อสม. โดยรวมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 82 ทักษะของ อสม. โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ร้อยละ 93.3 การสนับสนุนทรัพยากรบริหารโดยรวมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 67.3 การ
ปฏิบัติงานในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของ อสม. โดยรวมอยู่ในการปฏิบัติประจำ ร้อยละ
74.67 และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า การสนับสนุนทรัพยากรบริหารของ อสม. และ
ระยะเวลาที่เป็น อสม. มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานในเขตเมืองอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรจัดอบรมให้ความรู้เฉพาะเรื่องเป็นการอบรมเชิง
ปฏิบัติการ ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมจัดให้มีการศึกษาดูงาน และส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรใน
การบริหาร